

Revoluce – pohyb oceánu

Jana Bohutínská

Kniha *Théâtre musical*, čteme-li ji primárně se zájmem o Jiřího Adámka coby režiséra, funguje jako průzor do autorova tvůrčího světa, jako když pomocí dalekohledu odkrýváme detaily. Však také *Úvod: Mezi teorií a praxí* Adámek začíná vlastními zkušenostmi, které měly (podle jeho slov) zásadní vliv na jeho další směřování. Text vede přes dílo Georgese Aperghise, Heinerja Goebbelse a Christopa Marthalara („tři vyhraněné osobnosti“ théâtre musical), k historickému návratu k voicebandu Emila Františka Buriana a opět končí u vlastní autorskorežijní zkušenosti s inscenací *Tiká tiká politika* (součástí knihy je také její scénická partitura). Je tedy svůdné sednout tentokrát knize na lep a vztáhnout několik citací a klíčových slov k berlínským *Changemakers*.

„Promyšlené umístování zvuku lidského hlasu v prostoru je v současnosti – zcela jistě vinou obrovských možností dnešních technologií – polozapomenutým scénickým prostředkem,“ píše Jiří Adámek v *Théâtre musical* v kapitole o Burianovu voicebandu. V Neuköllner Oper stoupá divák několik pater do tmavého studia, kde mezi vysoko zdviženými řadami sedadel zůstává jen úzký prostor jeviště. Sedíme jako v kotli, čekáme. A prostor pomalu začínají rozeznívat hlasy, dřív než vidíme herečky a herce, zdroj zvuků, oblečené v bílém. Hlasy za scénou, za černými výkryty, se vynořují za diváky i pod nimi. Řeč, zpěv, údery na buben nebo šustění papíru při skládání origami, ptáčka, postupně ozvučují prostor, jejich blízkost dovoluje vnímat, jak daleko jsou performeři, jak se pohybují lidská těla v prostoru.

Sluch a zrak jsou pro diváka stejně důležité. Provokuje se „pozornost vůči akustickým jevům, která může vést k nové citlivosti“. Na scéně je šest herců – Samia Dauenhauerová, Magdalena Ganterová, Anna Kubeliková (ano, vnučka Rafaela Kubelíka), Dominik Stein, Jan Uplegger a jazyk realizovaný v řeči, v konkrétních promluvách (anglicky a německy), které se odtržené od významu stávají hudbou, jindy zas odkrývají pomocí hry možné nové asociativní významy (třeba zcela závěrečný posun revolution – evolution – emotion – motion – ocean). Protože „théâtre musical mívá formu fresky, poskládané z jednotlivých motivů a elementů hudebních, hereckých, literárních apod.“.

Zdroj: <http://www.advojka.cz/archiv/2011/6/jeden-princip-odlisna-tela>